

Glazbeni život u Rijeci od prosinca 1971 do kraja sezone 1972

5. — 9. prosinca Opera Narodnog kazališta »Ivan Zajc« Rijeka, gostovala je u Luxemburgu i tom prilikom dala opere »Gianni Schicchi« i »Cavalleria rusticana«. U velikom i moderno uređenom kazalištu Théâtre Municipal riječka je Opera doživjela zapažen uspjeh, o čemu je prije službene kritike u tamošnjim novinama »Luxemburger Wort« rečeno među ostalim i sljedeće: »Izvanredan uspjeh imala je u ponedjeljak na večer prva predstava jedne izuzetne operne večeri. Jugoslavenski ansambl Operne kuće iz Rijeke, dobro poznat iz prošle godine luxemburškim strastvenim ljubiteljima glazbe, predstavio je u navedenom programu dvije slavne opere: »Cavalleria rusticana« od Pieta Mascagnija i »Gianni Schicchi« od Giacoma Puccinija. Javnost poznavalaca dugo je pljeskala umjetnicima koji čine vrlo homogen ansambl...« To znači zaista veliko priznanje riječkim umjetnicima, odnosno riječkoj kazališnoj kući kao cjelini. Predstave su postavili Vladan Svacov, stalni gost iz Zagreba (»Gianni Schicchi«) i Dinko Svoboda (»Cavalleria rusticana«) uz scenografe Doriana Sokolića, Antuna Žunića, kostimografkinju Ružicu Nenadović-Sokolić, a dirigirao je Davorin Hauptfeld.

13. prosinca u Kristalnoj dvorani hotela »Kvarner« u Opatiji održan je simfonijski koncert orkestra Narodnog kazališta »I. Zajc«. Ovaj simfonijski koncert bio je posebno zanimljiv što se prvi put s našim simfoničarima predstavila kao dirigent žena, Veronika Dudarova, SSSR, a kao solist nastupio je Ranko Filjak, klavir — Zagreb. Ta donekle atraktivna komponenta stavila je na prvo mjesto njezine izuzetne sposobnosti i veliko znanje, što se na koncertnoj večeri pretvorilo u događaj sezone. U Debussyjevoj simfonijskoj slici »Faunovo popodne« umjetnica je znalački iskoristavala posebno drvene puhače i uspjela dočarati onaj osebujni duh impresionizma, pri čemu su se istakli solisti na flauti, oboi i klarinetu, od kojih je prvi dobio i izrazito priznanje same umjetnice na kraju izvedbe djela. Za »Koncert za klavir i orkestar« Edwarda Griega može se primijetiti, da je Ranko Filjak bio u početku malo nervozan i nemiran, ali zahvaljujući vrlo vještoj pratnji u čemu se Veronika Dudarova prilagođivala solistu i pružala mu osobito pouzdan oslonac, izvedba je rasla, da bi u završnoj temi dobila svoju kulminaciju. »VI simfonija« P. I. Čajkovskog istakla je osobitu umjetničku snagu Veronike Dudarove. Ona je postavila sebi za cilj da na prvo mjesto istakne moć glazbe i dubi-

nu izraza, izbjegavajući jeftine zvučkovne efekte i kvadratičnosti, kako se djelo ne bi banaliziralo i razvodnilo u svojim velikim glazbenim mislima. Zbog toga je težište izvedbe dala na reljefno oblikovanje glazbene fraze, a služeći se pri tome i osobitim dinamičkim nijansiranjem, uspjela je izvrsno izjednačiti odnose u instrumentalnim skupinama maksimalno iskorištavajući raspoložive snage. Naznačenoj agogici autora dodala je osobnu emocionalnost i učinila je da djelo živi intenzivnim životom, pri čemu je izvjesna patetika izraza ustupala mjesto intimi i nekom unutarnjem meditiranju s nešto manje dramatičnosti, a to je upravo naglašavalo obilježje unutarnje ispovijedi. Pod iskusnom rukom ruske umjetnice riječki su simfoničari svirali kao rijetko kada i puna dvorana je odala srdačno priznanje svima, a posebno gošći, koja je ostvarila umjetničko veće što će se dugo pamtit.

15. prosinca u koncertnoj dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja ljubljanski umjetnik Igor Dekleva predstavio se solističkim koncertom s djelima Kabalevskog, Škerjanca, Chopina i Musorgskog. Prvi dio koncerta bio je izveden akademski solidno pri čemu je istaknuta umjetnikova posebna naklonost za romantičarima, dok je drugi obuhvatio slavne »Slike s izložbe« Musorgskog. Tehničkom spremom i muzikalnim pristupom Igor Dekleva je mnoge slike oblikovao vrlo plastično i time dokazao kako ima sve dobre uvjete da se širinom shvaćanja razvije u izrazitog koncertista. On se dakle, predstavio kao umjetnik koji se definira kao cjelovita umjetnička ličnost pokazavši izvodilačku zrelost i sposobnost uživljavanja u stilske vrednote djela, što je posebno zapaženo u interpretaciji Chopina, od koga je u dodatku briljantno izveo jedan valcer.

24. siječnja 1972. u koncertnoj dvorani Muzeja nastupile su mlade umjetnice iz SSSR-a Viktorija Jagling, violončelo i Ljudmila Kurtova, glasovir, predstavivši se prvi put riječkoj javnosti. Kad god smo slušali pojedine umjetnike iz Sovjetskog saveza, oni su nam uz djela tzv. standardnog repertoara uvijek prikazali nekog stvaraoča što je ostao pomalo zaboravljen unatoč nesumnjivih kvaliteta, ili su nam donijeli neko svoje nama manje poznato ili nepoznato ime. I u jednom i u drugom slučaju to su za koncertnu javnost bila uvijek otkrića čime su se širili vidici izvan poznatog kruga i obogaćivale spoznaje. Tako nas je i ovog puta mlada Tatarka Viktorija Jagling upoznala sa starijim talijanskim baroknim majstorom Valentinijem, što ga dosad nismo imali priliku čuti u Rijeci. Izvedba ovog djela punog »čiste glazbe« bila je dotjerana do savršenosti, što se očitovalo u visokoj izvodilačkoj tehnici, muzikalnom predavanju i

velikom tonu. To je bila nesumnjiva iskaznica pozitivnih odlika koncertantkinje i kao neki predujam za cijelo koncertno veče. I zaista, sve što je slijedilo, (Schubert »Sonata«, Sostakovič »Sonata«, Paganini »Varijacije na Rossinijevu temu«, te dodaci: »Tri skladbe iz Schumannovih »Fantastičnih komada« i Bachov »Adagio«) bilo je tehnički i stilski dorado, ističući istančanu osjećajnost umjetnice i široku osjećajnu ljestvicu jasno oblikovane umjetničke ličnosti. Pri tome se ne smije zaboraviti na Ljudmilu Kurtovu, koja je zapravo bila manje pratnja, a više suradnica, kako to već u sonatama biva, te je bila ne samo zvukovno izjednačena nego i osjećajno usklađena u muzikalnosti sa svojom partnericom, tako da obje umjetnice zaslužuju pohvale samo u superlativima.

28. siječnja u dvorani hotela »Kvarner« u Opatiji održan je treći redovni simfonijski koncert Narodnog kazališta »Ivan Zajc«. Nastupili su gosti iz Zagreba dirigent Igor Gjadrov i pijanist Branko Sepčić. Izvedena djela, iako su vremenski bliza, u biti su različita, da je to u idejnom smislu dalo cijeloj večeri obilježje heterogenosti. I »Simfonija« Dmitrija Sostakoviča u svojoj ritmičkoj i harmonijskoj strukturi odražava naše stoljeće, pa je taj osebujni umjetnički jezik Igor Gjadrov predavao s puno razumljivosti, posebno u njegovoj prozračnoj igri tonova i onom osobitom ruskom duhu kojim je taj izraz prožet. »Koncert za klavir i orkestar« Georga Gershwina, — koliko nas pamćenje služi — predstavljeno je prvi put u Rijeci i zato je bilo osobito važno da je dobilo izvrsnog tumača u osobi Branka Sepčića. S izvanrednim osjećajem za stil uz primjenu tehniku, solist je koncertu dao živost i briljantnost što se osjetila iz svakog dijela i fraze, bez obzira na činjenicu što je imao instrument koji u zvučnom pogledu ne zadovoljava u potpunosti za koncertiranje sa orkestrom iako je nov. Suite iz baleta »Trojki šerif« Manuela De Falle zazvučala je u blještavilu orkestralnih boja i zanosu španjolskog folklor, što je bilo osvježenje simfonijskog repertoara, budući da se djela ovog majstora nisu u Rijeci izvodila od baleta »Ljubav čarobnjak«, što je izveden pred dugo godina u kazalištu.

14. veljače održan je u obnovljenoj dvorani »Neboder« simfonijski koncert, koji je bio prvi koncert u preuređenoj dvorani, a održan je pod naslovom »Mladi Riječani muziciraju.« Predstavili su se Zoran Juranić, kao dirigent i skladatelj i Vesna Trinajstić, kao solistkinja na flauti. »Varijacije« za komorni orkestar Z. Juranića doživjele su svoju praiizvedbu. Skladba je pretežno lirskog ugođaja i nosi u sebi prozračnost fakture s naglaskom na prelijevanju melodijskih linija,

što u cjelini ostavlja dojam kao neka fina grafika, pomalo eterična, odnosno kao neko zvukovno meditiranje ili kako je sam autor naveo, da se nastojao prepustiti »smirenom i vedrom muziciranju«. Svaka-ko, djelo je jasan odraz produhovljene osjećajnosti koja ne traži bučne zanose, nego se radije prepušta unutarnjem čuvstovanju i tihom sanjarenju. Budući da je sam skladatelj bio i tumač svojih stvaralačkih nadahnuća, autentičnost izraza može se smatrati zajamčena. Mozartov »Koncert za flautu i orkestar« G-dur, (K. V. 313) izvela je mlada umjetnica Vesna Trinajstić, koja je nedavno diplomirala kod poznate Tinke Muradori. Ona je vrlo suvereno nastupila i prepustila se muziciranju s izrazom neposrednosti i smirenosti, što svakako odgovara duhu Mozartove glazbe. Međutim, smanjeni orkestar kao pratnja nije uvijek dobro odgovarao duhu lakoće i prpošnosti što inače zrači iz ovog koncerta, pa je bio mjestimično težak, a i dinamički »ravan«, odnosno s premlaom kontrasta u situacijama kada je pratilačko tijelo za razliku kada samostalno nastupa. Dvořakova »Simfonija br. 9« (Iz Novog svijeta) bio je velik i značajan radni zadatak koji si je mladi dirigent postavio. Dirigirajući napamet dokazao je, da je djelo pomno proučio i nastojao što bolje prenijeti na orkestar. Uzevši u cjelini, on je u dobroj mjeri uspio, iako je mjestimično bilo malo nervoze i nemira u djelovima koji su sami po sebi prozračni i zahtijevaju krajnju napetost i dirigenta i izvođača. Zoranu Juraniću se otvaraju dobre perspektive, što je istakao ovim koncertom, čime je ujedno dao i priznanje sredini koja mu je dala temelje njegovoj glazbenoj naobrazbi, da je na tome mogao izgrađivati svoju umjetničku ličnost postižući visoke stručne kvalifikacije.

15. — 18. veljače riječka je Opera gostovala u Zadru i Šibeniku, izvođeći u Zadru Verdijevu operu »Rigoletto« koju je ponovila i u Šibeniku, uz Mozartov »Requiem« izveden u šibenskoj Katedrali. Ova dva grada postala su »stalnim umjetničkim tržištem« riječkog Kazališta, a rasprodana gledališta i crkveni prostor dokazuju i želju tamošnjih kazališnih i koncertnih posjetitelja da su im ovakve priredbe potrebne. Poseban doživljaj za izvoditelje i slušatelje bio je koncert u šibenskoj Katedrali, koji je bio izvanredno toplo primljen, kao znak, da je izvedba, a i vizuelni čimbenik u skladnom prostoru djelovalo na sve i ostavilo dubok dojam.

17. veljače u dvorani Muzeja predstavio se Zagrebački klavirski trio u sastavu: Ljerka Pleslić-Bjelinski, glasovir, Maja Dešpalj, violina i Ana Primorac, violončelo. Svojim zanosom i temperamentnom izvedbom one su unijele svježinu u komorno sviranje, izvođeći djela

Haydna, Schumanna, Smetane i Klobučara. Posebno je oduševio drugi dio koncerta, gdje je osobito snagom izvedena potresna Smetanina skladba »Trio u G-duru.« Dok je prvi dio koncerta bio donekle neujednačen, drugi je dio bio potpuno usklađen, što je oduševilo posjetitelje i iznudilo dodatak, u kome je ponovljen treći stakav duhovitog Klobučarova »Trijaš«.

22. veljače susreli smo u dvorani Muzeja još jednog mladog Riječanina, koji se riječkoj javnosti predstavio prvim solističkim koncertom. Bio je to Francesco Squarcia, violina, uz pratnju Nade Oman, glasovir, Ljubljana. Ovaj je koncert rezultat nedavnog diplomskog ispita na Akademiji za glazbu u Ljubljani, kod prof. Roka Klopčiča. Izvođeći »Prvu sonatu« Alojza Srebotnjaka Squarcia je očitovao svoju naklonost za moderan izraz, ovog puta na osnovi makedonskog folklor, gdje je posebno naglasio ritmički element, ali je i u kantileni dao sočan ton. U Šostakovićevoj »Sonati« nastupio je s više od akademske solidnosti, što mu je bila i najbolja izvedba večeri. Ovdje treba posebno istaknuti i izvrsnu suradnju Nade Oman, »Havanais« od Saint-Saënsa i »Tzigane« od Ravela nisu podjednako uspjele, što je vjerojatno uvjetovano i prvim nastupom, iako je opći dojam da Squarcia suvereno gospodari svojim glazbalom i u perspektivi ima velike mogućnosti.

28. veljače održan je u kristalnoj dvorani hotela »Kvarner« u Opatiji četvrti redovni simfonijski koncert Narodnog kazališta »Ivan Zajc«, pod ravnanjem Vladimira Benića, a kao solist je sudjelovao poznati češki violončelist Saša Večtomov. Koncert je započeo predigrom operi »Ifigenija na Aulidi« Christoph Wilibalda Glucka. Klasično jedinstvo uma i srca, odnosno ritma i melodije koje karakterizira ovo djelo u njegovoj čistoći izraza, bilo je predavano na primjeran način što odgovara stilskim osobinama Gluckovih reformatorskih zahvata. Slijedio je jedan od najljepših koncerata violončelištkih literature, Dvoržakov koncert za violončelo i orkestar, h-mol. Saša Večtomov, predstavio se po prvi put riječkoj i opatijskoj koncertnoj publici, izvođeći djelo svog znamenitog zemljaka visokim tehničkim znanjem i senzibilnošću produhovljenog umjetnika. Naime, on je čitav koncert donio u nekom intimnom raspoloženju nastojeći da iznese prvenstveno toplinu izraza, što mu je osobito lijepo uspjelo u drugom stakvu. On se zapravo s lakoćom poigrao s virtuosnim pasażama, ali se tokom koncerta uvijek osjećalo da mu virtuoizitet nije primaran, nego da je samo sredstvo kako bi neposrednije mogao prenijeti onu izuzetnu Dvoržakovu osjećajnost označenu kao slavenska sjeta, a bravurozni elementi su na neki način iskričavi

trenuci radosti, koji zablješte i rasplinu se u toplini melodike. Osobito su lijepo uspjeli dijelovi sa violinom. Možda je mjestimično orkestar razbijao onu intimu koju je solist koncipirao, te djelomično izlazio iz okvira zbog dinamičke naglašenosti tamo gdje bi trebalo biti više suzdržanosti, da se ne pokrrije solista zvukovnom zasićenošću.

U drugom dijelu koncerta predstavljena je ljupka »V simfonija« Franza Schurberta. Ovo djelo puno topline i lepršave razigranosti zahtijeva pristup kao Mozartovim ostvarenjima s izvjesnim romantičarskim izražajnim elementima kao modifikacijama klasičnog duha i izraza. Njezino komorno obilježje i prozračnost tkiva nameću izvođačima oblikovanje u stilu komornog muziciranja, da se postigne ona dražest umjetničkog govora na razmeđu klasične i romantike. Iako je prvi stakav bio malo nemiran u nekim dijelovima, nije dugo trebalo da se orkestar preda neposrednosti te glazbe i dade ostvarenje koje je u polaganom stavku imalo plemenitost u zvuku, da bi se kroz razigranost vedrog menueta prešlo u završni stakav koji je dobio svoj izvodilački sjaj kao adekvatnu reproduktivnu komponentu autorovih ideja.

13. ožujka u Opatiji je priređen peti simfonijski koncert Narodnog kazališta »Ivan Zajc« pod ravnanjem Davorina Hauptfelda, a uz sudjelovanje Ljerke Pleslić-Bjelinski, glasovir (Zagreb). Prvi dio koncerta koji je obuhvaćao SUTU C-dur i BRANDENBURSKI KONCERT G-dur Johanna Sebastiana Bacha nije je u dovoljnoj mjeri istaknuo potrebni mir i opuštenost, budući da se izvjesna nervoza u izrazu provlačila kao crvena nit tijekom izvedbe. To je djelomično smanjivalo isticanje stilskih obilježja baroka, budući da nisu bili mjestimično jasni dinamički kontrasti, koji su doduše u interpretaciji dosta proizvoljni, ali moraju biti ipak dosljedni. Međutim, u drugom dijelu koncerta, gdje neki motivi i elementi djeluju kao reminiscencije na stare oblike i kompozicijsku strukturu baroka i klasicizma, ali izraženi s novim ritmičkim — melodijskim a i instrumentacijskim obilježjima, izvedba je dobila više na bliskosti i neposrednosti. Naime, poletnost koju je pružila gošća Ljenka Pleslić-Bjelinski u interpretaciji CONCERTINA ZA KLAVIR, GUDACE I UDARALJKE Bruna Bjelinskog ponijela je i prisutne, koji su solistikinji i autoru dali izraze zadovoljstva u srdačnom odobravanju. I zaista, izvedba tog koncerta imala je u sebi lakoću i prozračnost s ritmičkim osebnostima, što je išlo u izvodilačkoj gradaciji do finala, čime se naša koncertna javnost upoznala ujedno s jednim zanimljivim i vrijednim djelom suvremene klavirske literature. Na kraju koncerta izvedena je ljupka suita »PTICE« Ottorina Res-

pighija koja se idejno vraća na programne oblike rokokoa, ali ih donosi u novom orkestralnom ruhu i time suvremenom slušatelju približuje zabavne oblike prošlih vremena, čiji čar i dražest i danas ostavljaju dubok dojam. Potrebna smirenost i uigranost pridonijela je, da je ova suita djelovala svojom svježinom i srdačnošću, čime je u toplini starih melodija prenijetih u nove instrumentalne boje dočarana intimnost izraza, koja je inače bila i opća značajka ove koncertne večeri. Šteta je samo da je posjet bio nešto slabiji nego inače, čime bi bila dana veća zadovoljština dirigentu Davorinu Hauptfeldu, gošći Ljerki-Plesnić Bjelinski i svim izvođačima.

20. travnja zagrebačka umjetnica na harfi Rajka Dobronić, nastupila je u koncertnoj dvorani Muzeja, gdje je izvela izbor djela za harfu u rasponu od puna četiri stoljeća. Na rasporedu su bili zastupani nepoznati stvaraoči od XVI — XVII st. zatim Mozart, Glinka, De la Prèsle, Taillferre, Lang i Detoni. Na toj širokoj platformi umjetnica je imala priliku pokazati razvojni put glazbe za harfu, koristeći pri tome tri različita glazbala: Trubadursku harfu s kukama, tzv. Nadermanovu harfu s jednorednim pedalima iz XVIII st., i Erardovu harfu s dvostrukim redom pedala, što predstavlja posljednju riječ u gradnji tog glazbala.

Ne ulazeći u analizu izvedbe pojedinog djela, možemo općenito kazati da je umjetnica istakla ne samo veliko tehničko znanje, nego i izvanneredan osjećaj za stilske osobitosti pojedinih razdoblja, što su joj još više omogućila i sama glazbala, te time ostvarila jedno izuzetno koncertno veče. Naime, ovaj je koncert imao osobitu didaktičku vrijednost koja ipak nije zanemarila visoko umjetničko muziciranje, što je uvijek bilo u prvom planu. S obzirom na vrlo rijetke koncerte za harfu koji se priređuju u Rijeci, šteta je i za stalne koncertne posjetioce kao i za sve one koji se odgajaju kao potencijalna koncertna publika, da je ovo veče bilo slabo posjećeno.

24. travnja naš ugledni stvaralac, dirigent i akademik Boris Papandopulo opet se pojavio pred riječkom javnošću na šestom redovnom koncertu Kazališta, održanom u Opatiji. Kao prvo djelo na koncertu, izvedena je Mozartova »Simfonija« u g-molu, br. 40 (K.V. 550).

Maestro Boris Papandopulo u svom velikom iskustvu i naklonosti ma za Mozartovo djelo, dao je izvedbu kojoj je sugestivno nametnuo čvrstoću ritma i jasnoću fraziranja, čemu se orkestar prilično uspješno podredio i vođen temperantom samog maestra muzicirao sa zanosom. Intimnom ugođaju ove simfonije u kojoj se traži filigransko cizeliranje, kontrastirao je također intimni ugođaj programne glazbe predstavljen nizom od osam sličica Papandopulove *Čakavske suite*. Te su u svojoj biti i sadržajno i obrad-

bom djelovale kao crteži oblikovani u jednom dahu ili kao iskrice duha, koji se s jedne strane odražuje na izvrsnom tekstu pjesnika Drage Gervaisa i upravo adekvatnom zvukovnom komentaru u kome se sretno spaja briljantna orkestralna tehnika uz subjektivni doživljaj istarskog melosa. Marijana Rađev iznijela je sve one fine vibracije osjećanja: Od duhovitog opisivanja mjesta i krajolika do tihe tuge žene i majke, kako je to bogatom paletom ponuđeno solistkinji da bude istovremeno i pjevačica i glumica. Tome je Marijana Rađev odgovorila snagom izraza koji ravnopravno udružuje navedene komponente u sjajnu kreaciju, iako je orkestar zbog teksta morao biti mjestimično diskretniji.

Drugi dio koncerta iznio je opet dva oprečna ugođaja izražena u Lisztovoj *Simfoniji po Danteu* u njezina dva stavka: Pakao i Cistilište. Ovo izrazito romantičarsko djelo, koje inače zahtijeva veliki simfonijski orkestar, moglo je, zahvaljujući znanju i sposobnosti dobiti pod Papandopulovom rukom onu snagu i izražajnost što ju je postiglo. Naime, koristeći dinamičke kontraste u naglim prijelazima, dirigent je dao mjestimične efekte što su uspješno izravnali izvjesnu disproporciju instrumentalnih skupina i time dali zadovoljavajuću izvedbu, u kojoj su se istakli pojedini solisti ili istovrsne skupine, — primjerice violončeli. Osobito se dojmila gradacija djela koja sa ženskim zborom pri kraju dobiva obilježje zanosne himne kao kod oratorija, gdje je uz kompaktnost zvuka, solo sopran istakao eteričnost izraza. Bio je to veličanstven završetak ove zanimljive skladbe, a ujedno i cijelog koncerta, koji je od priličnog broja posjetilaca bio srdačno i toplo primljen.

26. travnja tršćanski mladi umjetnici Nereo Tonazzi, violina i Neva Merlak-Corrado, glasovir, priredili su u dvorani Muzeja veče sonata. (Franck, Srebotnjak, Grieg). U današnjem vremenu nemira, dinamike i menedžerske bolesti jedno ovakvo veče predstavlja kao neku oazu mira, gdje pod sugestivnom moći zvukova suvremeni čovjek može osjetiti duhovni odmor i, predavajući se glazbi u njezinu najčistijem obliku, doživjeti ljepotu koja duhovno oplemenjuje. Iako se takva glazba nudi svakome, izgleda po svemu da je ona ipak bliska određenom krugu slušatelja koji su voljni da se na časak otrgnu od svakodnevice, te se predanošću puštaju da ih glazba nosi u sferu duhovnosti, kao svojevrсно oslobođenje od dnevne prozaičnosti. U tom su smislu tršćanski umjetnici uspjeli da razigrano i mladenački svježe donesu navedena djela koja su im u svom romantičarskom raspoloženju bila bliska, a posebno violinistu, čime su oduševili nevelik broj slušatelja i to većinom mladih, što su s mnogo žara primili djela i toplo odobravali. Iako je teško naći razlog slabijem posjetu, ovo je veče imalo moralnu korist s

obzirom na navedene nove slušatelje, koji tek ulaze u tajne komorne glazbe i tu otkrivaju nove svjetove zvuka i ugođaja.

11. svibnja u organizaciji riječkih otaca salezijanaca u crkvi Marije Pomoćnice, održano je »Bachovo veče«. Na tom koncertu se prvi put predstavio mladi riječki orguljaš Draško Baumgarten, koji je sada završio srednju glazbenu školu i namjerava dalje nastaviti studij orgulja. Iako je stvorio izbor koji bi se mogao smatrati donekle pretenciozan, (Toccata i fuga d-mol, Mala fuga g-mol, Korol C-dur, Preludij i fuga br. 1 i 6 iz »Zbirke osam malih preludija i fuga«, te Fantazija i fuga g-mol) talentirani mladić se istakao i dobrom tehnikom i ukusom u registriranju, pokazavši mnogo osjetljivosti za zvukovne boje u kojima je pazio i na stilske značajke. Uzimajući dobra tempa uspio je dati potrebnu dinamičnost izvedbe koja je vremenski bila dobro odmjerena s obzirom na neprekinuti slijed. Koncert je komentirao prof. Vladimir Fajdetić, koji je u kratkom uvodu iznio osnovne značajke Bachove umjetnosti i njegov utjecaj u naše vrijeme, te zatim prikazao pojedina djela na rasporedu. Puna crkva i to prvenstveno mladih ljudi, koji su slušali s velikom pažnjom, bila je očit dokaz neposrednog djelovanja apsolutne glazbe, što je potvrđeno burnim odobravanjem mladom orguljašu, kome treba srdačno poželjeti da svoje namjere za visokim studijem ostvari i da se skoro još bolje usavrši te u potpunosti preda pozivu prema kome je krenuo ovim prvim nastupom.

11. svibnja u dvorani Muzeja održano je solističko veče, na kome je nastupila Darinka Šegota-Žiger solistkinja riječke Opere uz pratnju Davorina Hauptfelda.

Umjetnica je bila dobro raspoložena i oduševila je prisutne. Raspored je sadržavao lijep, raznolik i atraktivan izbor gdje su bili zastupani: Jelić, Lukačić, Scarlatti, Mozart, Debussy, Hauptfeld, Baranović i Berg.

15. svibnja. Sretna ideja da se uz redovne simfonijske koncerte održavaju i izvanredni pod naslovom »Mladi Riječani muziciraju«, našla je svoju ponovnu potvrdu na drugom takvom koncertu u organizaciji Narodnog kazališta »Ivan Zajc«, održanom u Opatiji. Predstavili su se Stanko Šepić, dirigent koji sada djeluje u Beogradu i riječki violinist Francesco Scarcia.

Pod naslovom »Beethovenovo veče« izvedena su tri značajna djela ovog vrhunskog majstora klasičke, koja u vijek iznova oduševljavaju, ikako je to bilo i ovog puta. Nakon korektno i zanosno izvedene predigre Goetheovoj tragediji »EGMONT« (sva pozornost slušatelja bila je usmjerena na mladog riječkog violinista koga smo nedavno upoznali i na njegovu solističkom koncertu. Izvođači jedan od najljepših koncerata violinske literature, Francesco Squar-

cia kao da je bio svjestan posebne odgovornosti s obzirom na popularnost ovog djela, nastojeći da i njegova interpretacija bude na dostojnoj razini. U dobrim tempima, smireno i lijepim tonom, u duhu akademске solidnosti, mladi je umjetnik dao ostvarenje koje je bilo uravnoteženo, stilski čisto i tehnički na visini, što se posebno osjetilo u kadencama pri kraju svakog stavka. Iako je cijeli koncert djelovao u cjelini doradeno, individualne značajke solista najviše su došle do izražaja u trećem stavku, po čemu je ovaj dio i najsamostaljniji u izrazu, u odnosu na subjektivno doživljavanje i pristup Beethovenu. Toplo i srdačno pozdravljen od brojnih slušatelja, mladi je umjetnik dodao Bachovu »Sarabande«.

Drugi dio koncerta predstavio je Stanka Šepića kao dirigenta koji posjeduje unutarnji žar spojen u tehničkim znanjem, iz čega rezultira jasnoća misli. To se očitovalo u ljepoti fraziranja, nastojanjem za što boljim izjednačavanjem instrumentalnih odnosa, te poletnim muziciranjem u čemu je uvijek bila i doza razumske kontrole da se ne udalji iz stila značajnog za klasicizam, iako upravo u ovom djelu, s obzirom na izvjesno isticanje tzv. »dionizijskog reda«, postoji opasnost da se i nehotice izide iz tog kolosijeka. Promatrajući izvedbu u cjelini, isključujući pri tom neke pojedinosti koje se uvijek mogu potkrasti, bilo je to zanosno muziciranje u duhu stvaralačke radosti koje može služiti na čast i dirigentu i riječkim simfoničarima.

V. F.

Perspektive Riječke Opere u 1972/73

Riječka opera nalazi se ove sezone pred vrlo ozbiljnim zadacima, jer mora iseliti iz stare zgrade u kojoj počinju radovi na restauraciji. Iako je zgrada »Nebodera« pretvorena u vrlo prijatan prostor za kazališne i koncertne izvedbe, ipak je sve to prilično skućeno za normalno odvijanje rada jedne kazališne kuće u kojoj djeluju dvije Drame i Opera s Baletom. Međutim, uza sve to stalno se traže najpovoljnija rješenja za rad posebno kod pokusa pa, prema dosadašnjem stanju stvari, postoje opravdane nade da će se uza sve teškoće naći mogućnosti za djelatnost svih grana kazališne kuće. Računajući na sve okolnosti Opera je pripremila repertoar u kome je išla po načelu »za svakog ponešto«. Kao prva predstava predviđeno je baletno veče, koje bi obuhvaćalo dva baleta: »Sedam smrtnih grijeha« Kurta Weilla i »Verdiana« na glazbu iz Verdijevih opernih baleta.

Time se riječkim posjetiocima predstavlja jedno osebujno moderno baletno djelo uz jedno, na neki način, klasično, kome je autor Zvonimir Tajzl i čime je on postigao velike uspjehe u Njemačkoj gdje je i bila praezvedba. Nakon dugog vremena bit će izvedena obnovljena popularna Donizettijeva opera »Ljubavni napitak« koja je osobito pogodna za popularizaciju operne umjetnosti kod mladih, odnosno kod Muzičke omladine. I poznata Puccinijeva »Tosca« doživljava nakon duljeg vremena svoju potpunu obnovu, a s tim djelom Riječka Opera gostuje u drugoj polovici sezone u Luxemburgu, što je treće gostovanje naše

Opere u tom gradu. Da bi se zadovoljili i oni koji vole modernu zabavu, bit će izveden musical »Moja draga Lady« — (»My fair Lady«). — Uz ove premijere ostaju i nadalje na rasporedu najuspjelija djela iz prošle sezone, a iz svega toga složiti će se repertoar i za »Riječko ljeto 1973«.

Simfonijski orkestar Narodnog kazališta »Ivan Zajc« ostaje i dalje vjeran svojoj tradiciji koncertne djelatnosti, pa će u tom smislu biti održano i šest simfonijskih koncerata uz jedan oratorijski, na kome će biti izveden znameniti »Requiem« Johannes Brahmsa. Uz stalne dirigente riječke Opere kao gosti će nastupiti Boris Papandopulo, Carlo Zecchi, te braća Dešpalj (Pavle-dirigent, Maja-violinistica i Walter-violončelist). Uz naše umjetnike soliste nastupit će i dva sovjetska i jedan talijanski, a koncertni repertoar bit će tako sastavljen da uz standardna djela pruži i neka nova koja proširuju vidike u glazbenu umjetnost.

Da bi se kazališni život u našem gradu ponovo uhodao, kako je to bilo u prijašnjoj stalnoj kući, bit će uvedene preplate, o čemu će naši građani biti na vrijeme obaviješteni. Riječka opera će također nastojati da »umjetnička tržišta« u Sibeniku, Zadru, Puli i drugdje također zadrži, kao što je to uspjela u inozemstvu s Luxemburgom, a uskoro se prvi put predstavlja u Španjolskoj s jednim duljim gostovanjem. Dakle, unatoč skućenosti i ne baš povoljnim uvjetima za normalan rad, Narodno kazalište »Ivan Zajc« se zaista iskreno trudi da nova sezona proteče u najboljem redu, koristeći se prilično bogatim iskustvima stečenim nakon zatvaranja stare zgrade.

V. Fajdetić

VIJESTI IZ SLOVENIJE

Otkrivanje spomen-ploče skladatelju STANKU PREMRLU

U nedjelju 4. lipnja otkrivena je u Podnanosu (Šentvid pri Vipavi) spomen-ploča na rodnoj kući slovenskog crkvenog skladatelja, ravnatelja Orguljaške škole, orguljaša prvostolne crkve u Ljubljani, urednika lista »Crkveni glazbenik«, virtuozna na orguljama i profesora orgulja i teorije na Glazbenoj akademiji u Ljubljani, Stanka Premrla. Svečanosti je prisustvovao veliki broj ljudi, od kojih su mnogi došli s raznih strana. Među njima su bili brojni primorski kulturni radnici, svećenici, bivši Premrlovi učenici i pjevači. Nekadašnji Premrlov pjevač August Berlot ocrtao je skladateljev životni put i rad. U ime Glazbene akademije iz Ljubljane pred spomen-ploču položio je vijenac dr. Danilo Švara, koji je u sadržajnom govoru ocrtao značaj Stanka Premrla kao čovjeka, umjetnika

i pedagoga. Svečanost je oživio nastup triju zborova koji su izveli većim djelom Premrlove crkvene i svjetovne skladbe.

Festival slovenske crkvene glazbe u Cerkljama na Gorenjskom

Dne 11. lipnja ove god. održao se u Cerkljama na Gorenjskom već peti festival slovenske crkvene glazbe. Nastupilo je sedam zborova: 2 zbora iz Ptujia (minoritski mješoviti pjevački zbor i komorni zbor »Juventus Seraphica«); nadalje pjevački zborovi iz Cerklja i Ihana, zbor ljubljanskih bogoslova »Stanko Premrl«, akademski pjevački zbor »Sv. Cecilija« i 45 orguljaša i orguljašica iz čitave ljubljanske nadbiskupije, koji su ove zime posjećivali pjevački i orguljaški tečaj u Ljubljani. Prije podne je pjevao za vrijeme mise pjevački zbor sv. Cirila i Metoda iz Ljubljane. — Kri-

tilka je istaknula pozitivne i negativne strane tog nastupa. Pozitivno je prije svega to što je kvaliteta izvedbe bila na višem stupnju nego prijašnjih godina. Ali od zbora koji broji svega 21 pjevača ne možemo očekivati pjevanje, kao od zbora koji broji 60 pjevača i ima redovne pjevačke probe, a pjevači su mu većim djelom glazbeno obrazovani. — Kao negativno kritika je spomenula to što je ove godine nastupilo samo 7 zborova, dok ih je prije dvije godine bilo 11. Također su se ove godine izvodile skladbe samo 16 slovenskih skladatelja, dok su godine 1970. bila zastupana 24 skladatelja. Gledajući s te strane, ovogodišnji festival nije zadovoljio. Ubuduće trebat će oduševiti za suradnju veći broj zborova, po mogućnosti i iz drugih krajeva. Izbor skladbi trebao bi biti što raznovrsniji. Pozitivno je i veliko zanimanje ljudi za takve nastupe, tako da je crkva svake godine puna.